

सुनिलस्मृति गाउँपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड: ४

संख्या: १२

मिति: २०७७।१२।२९

भाग-२

मेशिनरी औजार सञ्चालन तथा व्यवस्थापन
निर्देशिका, २०७७

२०७३

प्रस्तावना:

सुनिलस्मृति गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिका कार्यालयले खरिद गरेको मेशिनरी औजार विभिन्न व्यक्ति, संस्था र निकायलाई भाडामा उपलब्ध गराउँदा अवलम्बन गर्नुपर्ने विधि र प्रक्रियालाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाई लापरवाही, हिनामिना, नियन्त्रण गर्नका लागि नेपालको संविधानको धारा २२६ तथा स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ बमोजिम सुनिलस्मृति गाउँपालिकाले मेशिनरी औजार सञ्चालन तथा व्यवस्थापन निर्देशिका २०७७ तर्जुमा गरी लागु गरेको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

- क) यस निर्देशिकाको नाम मेशिनरी औजार सञ्चालन तथा व्यवस्थापन निर्देशिका २०७७ रहेको छ ।
- ख) यो निर्देशिका गाउँ कार्यपालिकाबाट स्वीकृत भएको मिति देखि लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा

विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा

- (क) “निर्देशिका” भन्नाले सुनिलस्मृति गाउँपालिकाको मेशिनरी औजार सञ्चालन तथा व्यवस्थापन निर्देशिका २०७७ बुझ्नुपर्छ ।
- (ख) “गाउँपालिका” भन्नाले सुनिलस्मृति गाउँपालिका बुझ्नुपर्छ ।
- (ग) “ऐन” भन्नाले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ बुझ्नुपर्छ ।
- (घ) “कोष” भन्नाले सुनिलस्मृति गाउँपालिकामा यस निर्देशिका बमोजिम गठन गरिएको मेशिनरी औजार सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कोष बुझ्नुपर्छ ।
- (ङ) मेशिनरी औजार भन्नाले विकास निर्माण सम्बन्धी काम गर्न प्रयोग गरिने गाउँपालिकाको स्वामित्वमा रहेको व्याक हो लोडर, रोड रोलर, टिप्पर, ट्र्याक्टर जस्ता मेशीनरी उपकरणलाई जनाउँछ ।
- (च) धरौटी भन्नाले कुनै काम नसकिएसम्म जमानत वापत राखिएको रकमलाई जनाउँछ ।

३. निर्देशिकाको उद्देश्य

यस निर्देशिकाको उद्देश्य देहाय बमोजिम हुनेछः

- क) गाउँपालिकाको स्वमित्वमा रहेको मेशिनरी औजारलाई सदुपयोग गर्न सघाउ पु-याउने ।
- ख) गाउँपालिकाको मेशिनरी औजारलाई मितव्ययी, पारदर्शी तरिकाले सञ्चालन गरी गाउँपालिकाको आन्तरिक आम्दानी वृद्धि गर्ने तथा जनतालाई अत्याधिक मात्रामा सेवा दिई गाउँपालिकाप्रति जनताको अपनत्व वृद्धि गर्ने ।

- ग) आर्थिक व्यवस्थापन प्रणालीलाई अनुशासित र वित्तीय कुशलता हासिल गर्न सघाउ पु-याउने ।
- घ) गाउँपालिकाको संस्थागत क्षमता विकास आयोजना व्यवस्थापन र वित्तीय अनुशासन कायम गर्ने ।
- ङ) मेशिनरी औजार सञ्चालन समितिलाई उल्लेखित साधनहरू प्रति अझ बढी जिम्मेवार र उत्तरदायी बनाउने ।
- च) मेशिनरी औजारलाई कुशलता पूर्वक सञ्चालन गरी दिर्घकालीन रूपमा प्रयोगमा ल्याउने ।

४. मेशिनरी औजार प्रयोगको क्षेत्र र प्राथमिकता क्रमः

- क) मेशिनरी औजार दैवी प्रकोप, फोहोरमैला व्यवस्थापन, विकास निर्माण सम्बन्धी कार्यमा वाहेक अन्य कार्यमा प्रयोग गरिने छैन।
- ख) गाउँपालिकाको स्वामित्वमा रहेको मेशिनरी औजारप्रयोग गर्न उपलब्ध गराउँदा देहायको प्राथमिकता बमोजिम गरिने छः
 १. दैवी प्रकोप उद्धारको कार्यमा
 २. गाउँक्षेत्रमा गाउँपालिकाबाट सञ्चालन भएका विकासका आयोजनाहरूको कार्यमा
 ३. गाउँक्षेत्रमा उपभोक्ता समितिबाट कार्यान्वयन गरिएका विकास आयोजनाको कार्यमा
 ४. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सरकारी, गैर सरकारी क्षेत्रबाट सञ्चालित विकास आयोजनासंग सम्बन्धित कार्यमा गाउँ क्षेत्रका अन्य व्यक्ति तथा निर्माण व्यवसायीहरूलाई भाडामा दिँदा ।

५. सञ्चालनका लागि जनशक्ति व्यवस्थाः

- क) मेशिनरी औजारलाई सञ्चालन गर्नका लागि प्रति औजार एक जना चालक र एक जना सहयोगीको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ख) चालक र सहयोगीको पारिश्रमिक तथा सुविधा करार संझौताबाट निर्धारण भए बमोजिम हुने छ ।

६. भाडा दर निर्धारणः

गाउँपालिकाले मेशिनरी औजारको भाडा दर प्रचलित वजार मुल्यलाई आधार मानी गाउँ सभाबाट निर्धारण भए बमोजिम हुनेछ ।

७. मेशिनरी औजार भाडामा दिदा अपनाउनुपर्ने निर्देशिका:

- क) भाडामा लिन चाहने व्यक्ति, संघ, संस्था, फर्म तथा कम्पनीको प्रोप्राईटरले गाउँसभाबाट स्वीकृत दररेटमा अग्रिम रुपमा लागत अनुमानित रकमको २० प्रतिशत हुन आउने रकम धरौटी स्वरुप गाउँपालिकामा नगदै जम्मा गरेको धरौटी रसिद वा गाउँपालिकाको नाममा नगदै वा गाउँपालिकाले तोकिदिएको बैंकमा तोकिएको समयम अनुसारको रकम जम्मा गरेको बैंक भौचर सहित **अनुसूची १** बमोजिमको ढाँचामा गाउँपालिका समक्ष निवेदन दिनुपर्नेछ । गाउँपालिका अन्तर्गतका उपभोक्ता समिति मार्फत योजनाहरुको कार्य गराउँदा अग्रिम रुपमा संझौता गराइ मेशिन उपलब्ध गराउन सकिनेछ साथै गाउँपालिकाले तोकेको बार्षिक दररेटमा ५ प्रतिशत छुट दिइनेछ ।
- ख) यसरी निवेदन प्राप्त हुन आएमा समितिको बैठक वसी मेशिनरी औधार उपलब्ध गराउने सम्बन्धमा आवश्यक सिफारिस गर्नेछ । सिफारिस गर्दा जानु पर्ने दुरी, आउन जान लाग्ने अन्दाजी समय, सञ्चालन गर्न माग गरेको समय र अन्य सम्बन्धित विषय खुलाई प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ । सिफारिस र औचित्यताका आधारमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले भाडामा दिने सम्बन्धि अन्तिम निर्णय गर्नेछन ।
- ग) तोकिएको समयावधिको कार्य समय समाप्त भएपछिको भाडा रकम वापतको गाउँपालिकाले कट्टी गर्नुपर्ने रकमको नगदी रसिद कार्यालयले उपलब्ध गराउने छ ।
- घ) नगदै रकम जम्मा गरेको वा बैंकमा रहेको तोकिएको खातामा जम्मा गरेको धरौटी रकम तोकिएको समयावधी भन्दा कम काम भए कार्यालयले कामको परिमाण अनुसारको दरको रकम कट्टा गरी बाँकी रकम फिर्ता गर्नेछ ।
- ङ) धरौटी वापत जम्मा भएको रकमले खामेभन्दा वढी समय कुनै पनी मेशिनरी औजार कार्य प्रकृया अगाडी बढाउन बाध्य हुनेछैन ।

- तर कार्यालयमा आई वा कार्यालयको प्रतिनिधिलाई धरौटी वापत थप रकम बुझाएमा कार्य सुचारु गर्न सकिनेछ । सो कुराको जानकारी कुनै पनि सञ्चारको माध्यमबाट तुरुन्त कार्यालयलाई जानकारी गराउनु पर्नेछ ।
- च) कार्यालयको अनुमती नलिई चालकले कार्य प्रकृया अगाडि बढाएमा चालकबाटै सरकारी बाँकी सरह असूल उपर गरी चालकलाई विभागीय कारवाही गरिनेछ ।
- छ) मेशिनरी औजार भाडामा लिन चाहने व्यक्ति संस्था, फर्म, उपभोक्ता समिति, कम्पनी वा प्रोप्राईटरले भाडामा लिदा गाउँपालिकाको कार्यालय वा मेशिनरी औजार रहेकै स्थानबाट भाडादर गणना गरिने छ ।
- ज) गाउँपालिकाको कोषबाटै हुने विकास निर्माण कार्यको हकमा व्यक्ति, संस्था, फर्म कम्पनी, उपभोक्ता समितिले कार्य सञ्चालन गर्दा अग्रीम नगदै वा गाउँपालिकाको नाममा खाता रहेको बैंकमा जम्मा गर्ने व्यक्ति, फर्म, संस्था, कम्पनी, ठेकेदार वा उपभोक्ता समितिलाई विशेष प्राथमिकता दिईनेछ ।
- झ) मेशिनरी औजार भाडामा लिने व्यक्ति फर्म, संस्था, कम्पनी ठेकेदार, उपभोक्ता समितिले मेशिनरी औजार भाडामा लिने स्थानदेखि नै इन्धन खर्च व्यहोर्नु पर्ने छ ।
- ञ) मेशिनरी औजार मेशिनरी औजारको आन्तरिक खाता वेग्लै हुनेछ । उक्त खातामा उक्त मेशिनले कार्य गर्दा प्राप्त हुने भाडा रकमलाई जम्मा गरीने छ । खाता प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र आर्थिक प्रशासन प्रमुखको संयुक्त दस्तखतबाट सञ्चालन हुनेछ ।
- ट) चालकले प्रत्येक घण्टाको लगवुक तयार गर्नुपर्ने छ । कार्य स्थलमा काम गर्दा वढी काम गरी कम काम देखाई वा तोकिएको भन्दा वढी काम गरी कुनै तरिकाले कुनै कर्मचारी तथा पदाधिकारी, व्यक्ति, संस्था, ठेकेदार वा उपभोक्ता समितिको यस निर्देशिकाको भावना र मर्म विपरित हुने गरी प्रलोभन, मोलाहिजा, भनसुन तथा कसैको डर, धम्की धाकामा परी

कसैलाई सञ्चालन गर्न दिए उल्लेखित कार्यलाई गम्भिर अपराध मानी प्रचलित कानून बमोजिम निजलाई कारवाही गरिनेछ ।

ठ) गाउँपालिकाले मेशिनरी औजारको अनिवार्य रुपमा विमा गराउनु पर्नेछ ।

८. मेशिनरी औजार सञ्चालन कोष

गाउँपालिकामा मेशिनरी औजार सञ्चालन कोष रहने छ । यस कोषमा मेशिनरी औजार भाडामा दिदा प्राप्त भएको रकम जम्मा गरिने छ । उक्त कोषबाट तपशिल बमोजिमका शीर्षकहरुमा बाहेक अन्य शीर्षकमा कुनै रकम चर्ख गरिनेछैन ।

१. चालक र सहयोगीलाई दिइने तोकिए अनुसारको तलब भत्ता रकम ।

२. इन्धन खर्च ।

३. मेशिनरी औजार उपकरण, पाटपूजाको मर्मत तथा खरिद खर्च ।

४. मेशिन सञ्चालन गरेवापत नेपाल सरकारलाई तिर्नुपर्ने कर रकम ।

५. मेशिनरी औजार सञ्चालन समितिको बैठक बस्दा भएको चिया खर्च ।

६. गाउँकार्यपालिका बैठकले निर्णय गरे अनुसारका शीर्षकहरुमा खर्च हुने रकम ।

७. मेशिन सञ्चालन गर्दा आईपर्ने विविध भैपरी खर्च ।

८. गाउँकार्यपालिकाले तोके बमोजिमका अन्य कार्यहरु ।

९. मेशिनरी औजार सञ्चालन समितिको गठन

मेशिनरी औजारको सञ्चालनका लागि देहाय बमोजिम मेशिनरी औजार सञ्चालन समिति हुनेछ ।

क) पूर्वाधार विकास शाखा प्रमुख संयोजक

ख) योजना शाखा प्रमुख सदस्य

ग) जिन्सी शाखा प्रमुख सदस्य सचिव

१०. मेशिनरी औजार सञ्चालक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार

क) भाडामा सञ्चालन हुने मेशिनरी औजारको माथि उल्लेखित प्रावधानहरुको परिधी भित्र व्यक्ति, संस्था, ठेकेदार, उपभोक्ता

समितिहरूलाई भाडामा उपलब्ध गराउन अनुसूची २ को ढाचाँमा सिफारिस गर्ने ।

ख) मेशिनरी औजारहरूको मर्मत संभार तथा नयाँ पाटपुर्जा थप गर्नुपर्ने भए निर्णय गरी प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई सिफारिस गर्ने ।

ग) सञ्चालक समितिको बैठक आवश्यकतानुसार वस्तुपर्ने छ । उक्त बैठकमा व्याक हो लोडर तथा अन्य मेशिन उपकरणहरूको अवस्था, वस्तुस्थिती र आय व्यय समेतको समीक्षा गरी प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई जानकारी गराउने ।

घ) बैठकको गणपुरक संख्या दुई तिहाई हुनेछ । दुई तिहाई सदस्यको निर्णय मान्य हुनेछ ।

११. निर्देशिकाको पालना:

गाउँपालिकाले यस निर्देशिका प्रावधानहरूको अतिरिक्त बजेट अख्तियारीमा तोकिएका शर्तहरू, मन्त्रालयबाट गरिएका परिपत्र एवं निर्देशन र निर्देशिकामा उल्लेखित प्रावधानहरूको समेत पालना गर्नु गराउनु पर्नेछ ।

१२. संसाधन, खारेजी र वचाउ:

क) यस निर्देशिकामा उल्लेखित कुराहरूमा छुट हुन गई कुनै कुरा थप घट गर्न वा हटाउन वा परिमार्ज गर्न परेमा सम्बन्धित ऐन नियमको परिधिभित्र रही कार्यपालिकाले मात्र गर्न सक्नेछ ।

ख) यस निर्देशिकामा उल्लेख गरिएका कुराहरूका हकमा यसैनिर्देशिका अनुसार र उल्लेख नभएका कुराहरूका हकमा प्रचलित ऐन नियम अनुसार हुनेछ ।

ग) यस निर्देशिकाको कुनै प्रावधानहरू प्रचलित कानून एवं ऐन नियमावलीसँग बाझिएमा बाझिएको हद सम्म अमान्य हुनेछ ।

अनुसूची १

श्रीमान् संयोजक ज्यू,
मेशिनरी औजार संचालन समिति
सुनिलस्मृति गाउँपालिका, सुलिचौर, रोल्पा ।

विषय: भाडामा उपलब्ध गराईपाउँ ।

महोदय,

तपशिल बमोजिमको कार्य स्थान र समयावधि का लागी यस
गाउँपालिकाको भाडामा उपलब्ध गराउन सिफारिस
गरिदिनुहुन अनुरोध गर्दछु ।

तपशिल

कामको विवरण

कामको किसिम

कार्यस्थलमा पुग्न लाग्ने अनुमानित समय

काम गर्न लाग्ने अनुमानित समय

निवेदकको

नाम थर:

ठेगाना:

दस्तखत:

अनुसूची २
मेशिनरी औजार सञ्चालन समितिबाट गरिएको सिफारिस

श्रीमान् प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू,
सुनिलस्मृति गाउँपालिका सुलिचौर, रोल्पा ।

प्राप्त निवेदन उपर छलफल गर्दा निम्नानुसार पाइएकोले
भाडामा उपलब्ध गराउन सिफारिस गर्दछौं ।

निर्देशिकाको मापदण्ड अनुसार (पर्ने/नपर्ने)
कार्य सञ्चालन गर्न लाग्ने समय
बुझाएको रकम विवरण रु को
रोलक्रम अनुसार उपलब्ध गराउन सकिने
मिति
समय

संयोजकको दस्तखत:

सदस्यको दस्तखत:

सदस्य सचिवको दस्तखत:

मिति:

आज्ञाले,
(केशवराज पार्थे)
प्रमुख प्रसासकीय अधिकृत

